

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

วันอังคารที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา ผัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

(๑) กระทู้ถาม (ไม่มี)

(๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานฯ ได้แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ดังนี้

- ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้เห็นชอบร่างข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา บัดนี้ ข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๗๗ ง ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ซึ่งข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ข้อ ๒ กำหนดว่า ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ดังนั้น ข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ที่ประชุมรับทราบ

(๓) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)

เรื่องด่วน

๑. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ เป็นเรื่องที่ยังค้างมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้น มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีและเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ และเพิ่มมาตรา ๗ (๑๖) โดยมีเหตุผลตามที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อรับผิดชอบ

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว สมควรจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้น มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว สมควรจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้น มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดให้สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (ร่างมาตรา ๓) รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๔)

(๒) กำหนดให้โอนอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกองแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกองบริหารจัดการที่ดิน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับงานตามภารกิจของคณะกรรมการจัดที่ดิน ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๕)

(๓) กำหนดให้โอนอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการและอัตรากำลังของกองบริหารจัดการที่ดิน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานตามภารกิจของคณะกรรมการจัดที่ดิน ไปเป็นของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย (ร่างมาตรา ๖)

(๔) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๗)

ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้นเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น จะทำให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ โดยเฉพาะการติดตามและประสานให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อันเนื่องจากการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินในปัจจุบัน มีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับประชาชน และหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง ขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัด และการจัดสรรการถือครองที่ดินทำกินยังไม่เกิดความเป็นธรรม แต่โครงสร้างการจัดการที่ดินได้ปล่อยให้รัฐและอำนาจของนายทุนเข้าถือครองที่ดินอย่างไม่จำกัด ได้สร้างความไม่เป็นธรรมให้แก่สังคม ขณะที่ประชาชนจำนวนมากต้องสูญเสียที่ดิน ซึ่งบางคนเคยถือครองหรือทำมาหากินมาอย่างยาวนาน แต่กลับมีที่ดินที่ปล่อยให้ทิ้งร้างว่างเปล่าจำนวนมาก มีการเก็งกำไรที่ดินจนมีราคาแพงทำให้ประชาชนเข้าถึงได้ยาก ไม่คุ้มกับการลงทุนทำการเกษตร มีปัญหาการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับระบบนิเวศ มีการประกาศเขตป่าอนุรักษ์และพื้นที่สาธารณะโดยไม่คำนึงถึงความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในพื้นที่ ส่งผลให้เกษตรกรทำกินอยู่ในพื้นที่ทับซ้อนอย่างผิดกฎหมาย เกษตรกรต้องประสบกับความทุกข์ยาก จากปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนประสบอยู่โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งความเข้มแข็งมุ่งมั่นของเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างเชิงนโยบายให้สอดคล้องกัน โดยบูรณาการข้อมูลการถือครองที่ดินการเกษตร ทั้งข้อมูลการถือครองที่ดินและข้อมูลแผนที่ทั่วประเทศให้ทันสมัยตรงกับข้อเท็จจริงในปัจจุบันและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อใช้ในการวางแผนการกระจายการถือครองที่ดิน การตรวจสอบการถือครองและใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรให้เหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยการกำหนดเขตการใช้ที่ดินและแผนการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรขึ้นใหม่ เริ่มจากแผนที่ที่ดินเพื่อการเกษตร โดยแบ่งพื้นที่หลักออกเป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เมือง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เพื่อคุ้มครองรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และที่สาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกันให้ชัดเจน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ที่ไม่ได้รูกกล้าและมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในการครอบครองของผู้ที่มีไม่เกษตรกรและผู้ยากจนจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภทจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและ

แนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในปัจจุบัน มีการกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ และการบังคับใช้กฎหมายจะอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ โดยไม่มีการทำงานร่วมกัน ทำให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไม่เป็นเอกภาพและไม่มีการรอบแนวทาง เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาภารกิจ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น สมควรให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความมั่นคง โดยการบูรณาการการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นธรรมและยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมอีกด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยได้มีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้น มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีและเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรที่ดินของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย

นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตอบข้อชี้แจงประเด็นเรื่องการปรับปรุงแผนที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑:๔๐๐๐ (One Map) คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้คณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ดำเนินการ โดยมีภาระแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ คทช. เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจของ คทช. จำนวน ๙ คณะประกอบด้วย

- ๑) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน
- ๒) คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน
- ๓) คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด
- ๔) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)
- ๕) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๖) คณะอนุกรรมการนโยบาย แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๗) คณะอนุกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผล
- ๘) คณะอนุกรรมการสารสนเทศที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๙) คณะอนุกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตพื้นที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) และแก้ไขปัญหาแนวเขตพื้นที่ดินของรัฐโดยตรง ประเด็นเรื่องการทับซ้อนพื้นที่ระหว่าง

รัฐกับเอกชน จำนวน ๒๕๐ ล้านไร่ ซึ่งทางสำนักงานเข้าใจปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างดีและกำลังหาแนวทางแก้ไข ปัญหาต่อไป สำหรับกรณีการแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนแนวเขตเขตอุทยานแห่งชาติทับลานก็อยู่ในกรณีนี้ เช่นกัน สำหรับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อพื้นที่ที่ถูกกันออกหรือเพิกถอนจากเขตอุทยานแห่งชาติ ทับลาน โดยเสนอมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ออกกฎกระทรวง ยกเลิกเขตป่าสงวนแห่งชาติรวมถึงเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้มีมติยกเลิกพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เนื่องจาก สภาพความเป็นจริงคือเป็นป่าเสื่อมโทรมที่รัฐจัดให้ประชาชนเข้าไปทำกิน ดังนั้นแสดงว่าไม่มีสภาพของ ป่าอนุรักษ์อีกแล้ว จากนั้นให้กรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่บริเวณดังกล่าวให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการจัดที่ดินให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัยทำกินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมให้ครบถ้วนต่อไปนั้น เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ แต่อย่างไรก็ตามจะมีประเด็นที่ตามมาคือก่อนจะเป็น อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นป่าสงวนมาก่อน จึงต้องให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวสามารถ พิสูจน์สิทธิ ซึ่งต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อไม่ให้เป็นการสร้างปัญหาใหม่ให้กับประชาชน ในพื้นที่

สำหรับแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้กับประชาชนนั้น นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง เห็นได้จากการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) โดยจะมีผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประธาน คทช. จังหวัดแต่งตั้งจำนวน ๒ คน และตัวแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ คน รวบรวมข้อมูล ในแต่ละจังหวัด เพื่อเสนอต่อ คทช. ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานต่อไป ทั้งนี้การจัดสรรที่ดินทำกิน ให้กับประชาชนเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ มีการออกใบอนุญาตให้ทำกิน กับประชาชนทั่วประเทศไปแล้วจำนวน ๖๘๗,๐๐๐ ไร่ นอกจากนั้นได้จัดเจ้าหน้าที่ลงไปในพื้นที่ ๖๓ จังหวัด ทั่วประเทศแล้วจำนวน ๕๒,๐๐๐ กว่าราย และมีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพไปแล้ว ๑๓๒ พื้นที่ทั่วประเทศ หรือ ๔๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ ดังนั้น การทำงานอาจจะไม่เร็วเท่าที่ต้องการ แต่ไม่ได้ช้าอย่างที่สมาชิกฯ เป็นกังวล แน่นนอน ส่วนประเด็นโฉนดชุมชนนั้น คทช. มีอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเช่นกัน ปัจจุบันมีการยื่น คำขอเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชนทั้ง ๔๘๖ ชุมชน เพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้กับประชาชนในชุมชน โดยได้มีการอนุญาตไปแล้วจำนวน ๙๘ ชุมชน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมธนารักษ์ สิ่งที่เหมาะสมเป็นห่วงว่าจะไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ขอให้วางใจ ได้ว่า คทช.จังหวัดได้มีการบูรณาการร่วมกับทุกหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้มีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ประเด็นที่สมาชิกฯ ตั้งข้อสังเกตว่า คทช. จะขัดต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีหรือไม่นั้น แนวคิดของ คทช. คือการมอบสิทธิทำกินให้กับประชาชนในการทำมาหากิน ซึ่งแตกต่างจากการให้กรรมสิทธิ์ โดยสามารถ เปลี่ยนมือได้เฉพาะผู้สืบสันดานภายในครอบครัวเท่านั้น จึงไม่เป็นการขัดต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีแน่นอน ส่วนในประเด็นการจัดสรรพื้นที่นั้น แต่ละพื้นที่ที่มีความละเอียดอ่อนแตกต่างกัน คทช. จังหวัดจึงมีอำนาจหน้าที่ แตกต่างกันไป และการกำหนดพื้นที่ความสำคัญเนื่องจากมีจำนวนจำกัด

นางรวิวรรณ ภูริเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ตอบข้อชี้แจงประเด็นการโอนอัตรากำลังมายังสำนักงาน คทช. ต้องสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในเบื้องต้นจะตัดอัตรากำลังของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินไปไว้ภายใต้สำนักงาน คทช. และโอนย้ายอัตรากำลังของสำนักบุกรุกที่ดินของรัฐไปไว้ภายใต้สำนักงาน คทช. เช่นเดียวกัน สำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการที่ดินของประเทศจะดูแลที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ โดยกรอบอัตรากำลังรวม ๑๐๐ อัตรานั้น เป็นการขอลดอัตรากำลังจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ไม่ได้ขออัตรากำลังเพิ่มเติมเพื่อเป็นภาระให้กับประเทศชาติ นอกจากนี้ ภารกิจงานของสำนักงาน คทช. มีความสำคัญเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐ และรัฐกับเอกชน อาทิ การจัดที่ดินทำกินแก้ไขปัญหาให้คนอยู่กับป่า ในเบื้องต้นมีการจัดที่ดินทำกินในลุ่มน้ำชั้นล่างไปแล้ว สำหรับลุ่มน้ำชั้น ๑ และ ๒ คทช. เสนอคณะรัฐมนตรีให้ดูเรื่องความขัดแย้งระหว่างคนกับป่าในลุ่มน้ำชั้น ๑ และ ๒ ด้วย นำมาสู่การแก้ไขมาตรา ๖๔ ในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๑๒๑ ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พร้อมทั้งมีการสำรวจประชาชนที่อยู่อาศัยในลุ่มน้ำเหล่านั้น

ว่าที่ร้อยตรี พิรพล มั่นจิตต์ ผู้อำนวยการกองแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กปร.)

ตอบข้อชี้แจงประเด็นชื่อหน่วยงานซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ สำหรับการดำเนินงานนั้นเป็นการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ หากประชาชนต้องการเอกสารสิทธิสามารถใช้ขั้นตอนและแนวทางของ กปร. ได้ ซึ่งเมื่อโอนย้ายมายัง คทช. จะเปลี่ยนชื่อเป็นกองที่ดินของรัฐ และมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม คือ หาแนวทางแก้ไขปัญหาให้เกิดความเป็นธรรมต่อที่ดินของทั้งภาครัฐและเอกชน โดย คทช. จะทำหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและรัฐสภาไปปรับเป็นแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาต่อไป

เมื่อสมาชิกฯ ได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ เปิดโอกาสให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแถลงสรุป ซึ่งที่ประชุมฯ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนน ๕๖๔ เสียง และเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ จำนวน ๔๙ คน ระยะเวลาในการพิจารณา ๗ วัน

๒. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ เป็นเรื่องที่ค้างมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี นำเสนอความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... โดยมีหลักการในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่งมีเหตุผลได้ระบุว่า ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังขาดกลไก

ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา ๑๓๓ (๓) มาตรา ๒๕๖ (๑) และมาตรา ๒๕๘ ค. (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... เพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ร่างพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายในประเด็นปฏิรูปที่ ๖ ซึ่งกำหนดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งประเด็นย่อยที่ ๔ กำหนดให้จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนมีกลไกหรือหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ในส่วนของเหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา ๑๓๓ (๓) มาตรา ๒๕๖ (๑) และมาตรา ๒๕๘ ค. (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า "การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย" "ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง" และ "ผู้เชิญชวน" (ร่างมาตรา ๔) โดยมีประธานรัฐสภาเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๐)

(๒) ในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน และการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน (ร่างมาตรา ๕)

(๓) ร่างพระราชบัญญัติที่เข้าชื่อเสนอต้องมีหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยหรือหน้าที่ของรัฐ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญฯ ด้วย (ร่างมาตรา ๖)

(๔) ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนต้องเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติ บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ บันทึกเหตุผล

ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ในกรณีที่ประชาชนร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้จัดทำร่างพระราชบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำเนินการให้แก่ผู้ร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ และจะขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ไม่เกินเก้าสิบวัน (ร่างมาตรา ๗)

(๕) ผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติมีสิทธิเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปให้ร่วมเข้าชื่อได้ โดยจะกระทำเป็นหนังสือหรือเชิญชวนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบเอกสารเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติไปพร้อมกันด้วย ในกรณีที่กระทำเป็นหนังสือต้องระบุหลักฐานเกี่ยวกับชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าสมัครใจเข้าร่วม พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ กรณีที่การเข้าชื่อผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถยืนยันตัวบุคคลและตรวจสอบความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องลงลายมือชื่อ ผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติอาจขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นผู้รับและรวบรวมรายชื่อก็ได้ และเมื่อจำนวนผู้ร่วมเข้าชื่อครบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา ๘) โดยระหว่างการเชิญชวนห้ามมิให้มีการแก้ไขหลักการและข้อความในร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความผิดพลาดที่มิใช่สาระสำคัญ (ร่างมาตรา ๙)

(๖) กรณีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รวบรวมรายชื่อ หากระยะเวลาหนึ่งปีนับตั้งแต่ได้รับคำขอ แต่จำนวนผู้เข้าชื่อยังไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบ เพื่อดำเนินการให้ครบจำนวนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่าผู้เข้าชื่อไม่ครบจำนวนให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการ (ร่างมาตรา ๑๐)

(๗) เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวนครบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ให้ผู้เชิญชวนทำหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติ พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องและหลักฐานการเข้าชื่อ ตลอดจนรายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน แต่ไม่เกินสามสิบคนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวมรายชื่อแทน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกหนังสือรับรองความถูกต้องครบถ้วนของการเข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑)

(๘) เมื่อได้รับหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติ รายชื่อของผู้เข้าชื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักการและเอกสารหลักฐานภายในสี่สิบห้าวัน หากปรากฏว่ามีหลักการหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้เชิญชวนเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด หากถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร หากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยการเงินให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง หากนายกรัฐมนตรีมิได้ส่งคำรับรองภายในเก้าสิบวัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้เชิญชวนทราบ และยุติการดำเนินการในการตรวจสอบ หากพบการลงลายมือชื่อปลอมของผู้ร่วมเข้าชื่อไม่ว่าจะมีจำนวนเท่าใด และผู้เชิญชวนไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตนหรือตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งยุติเรื่องและส่งเรื่องคืนผู้เชิญชวน และดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ปลอมลายมือชื่อ อย่างไรก็ตาม หากผู้เชิญชวนสามารถพิสูจน์ได้ว่าการลงลายมือชื่อปลอมมิใช่เป็นการกระทำของตนและตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ก็ไม่ต้องมีการยุติเรื่อง และเมื่อหักลายมือชื่อปลอมดังกล่าวออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อครบจำนวน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปได้ในกรณีที่ผู้ร่วมเข้าชื่อตายหรือถอนการเข้าชื่อที่ได้กระทำภายหลังที่ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่า การเข้าชื่อของบุคคลนั้นยังคงมีผลอยู่ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๙) ก่อนดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น วิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อสาธารณะ พร้อมทั้งเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภา (ร่างมาตรา ๑๓)

(๑๐) หากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรืออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปไม่ได้ร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป หากผู้แทนผู้เข้าชื่อยืนยันเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก ให้ถือว่าเป็นการเข้าชื่อเสนอพระราชบัญญัติใหม่ โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป (ร่างมาตรา ๑๔)

(๑๑) การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้ (ร่างมาตรา ๑๕) และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วยโดยอนุโลม ยกเว้นจำนวนผู้เข้าชื่อร้องขอตามมาตรา ๗ ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบคน การเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอต่อประธานรัฐสภาและให้หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นของประธานรัฐสภา และจำนวนรายชื่อของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๐ ไม่ถึงห้าหมื่นคน รวมทั้งจำนวนผู้แทนของผู้เข้าชื่อกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้เสนอได้ไม่เกินสิบคน (ร่างมาตรา ๑๖)

(๑๒) ในกรณีที่ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง (ร่างมาตรา ๑๗)

(๑๓) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘) และกรณีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อสภานิติบัญญัติ

แห่งชาติสิ้นสุดลง ให้ถือว่าการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติยังมีผลอยู่ต่อไป โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๙) ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... จะส่งผลให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนสามารถเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยตนเองหรือขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรช่วยดำเนินการให้ทั้งในการจัดทำร่างกฎหมาย และการรับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อก็ได้ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกด้วย

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกต โดยที่กฎหมายฉบับนี้ รัฐบาลให้ความสนใจที่จะแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปสนับสนุนการดำเนินการให้ทันสมัย โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ในส่วนของการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายของประชาชนโดยจำแนกได้เป็นสองกรณี คือ กรณีที่ประชาชนขอรับการช่วยเหลือในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และกรณีที่ประชาชนดำเนินการยกร่างกฎหมายและรวบรวมรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าชื่อตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดเอง และกระบวนการเสนอร่างกฎหมายต่อประธานรัฐสภา รวมทั้งกำหนดให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการกำหนดกลไกและกระบวนการช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยให้มีหน่วยงานให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดการและเสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วน และสถาบันพระปกเกล้า หรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือการจัดทำร่างกฎหมายแก่ประชาชน และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานสนับสนุนหน่วยงานหลักทั้งสามหน่วยงาน โดยเฉพาะในระดับภูมิภาค

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ตอบชี้แจงว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มอบร่างพระราชบัญญัติให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำหนึ่งฉบับ และคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกหนึ่งฉบับ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีได้รับฟังข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ หลายครั้ง และเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบก่อนจะส่งให้รัฐสภาพิจารณา สำหรับข้อสังเกตของสมาชิกฯ ในประเด็นการเข้าชื่อเสนอกฎหมายในหมวด ๓ และหมวด ๕ และกฎหมายเกี่ยวกับการเงินที่ต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรองก่อนจะมีการพิจารณานั้น ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และสำหรับข้อห่วงใยต่อการมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักนั้น เป็นกลไกที่เหมาะสม โดยมีประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประมุขที่สามารถดึงกลไกตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ มาร่วมพิจารณาได้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมนักกฎหมายนิติบัญญัติ

ในการทำหน้าที่ยกร่างพระราชบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น เป็นหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการพัฒนาต่อไป

นายศักดิ์ดา ภารา นิตกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตอบชี้แจงว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยระบบเทคโนโลยี E-Initiative มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถยืนยันตัวตนบุคคล และตรวจสอบความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้การออกแบบ Platform การเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้มีความทันสมัย

นางชื่นสมน นีวาทพงษ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอบชี้แจงว่ารายละเอียดต่าง ๆ จะขอนำไปพิจารณาในชั้นกรรมาธิการ โดยได้เปลี่ยนแปลงจากหลักการเดิม คือ มีผู้ริเริ่มไม่น้อยกว่า ๒๐ คน มากำหนดให้เป็นผู้เชิญชวนเพียงคนเดียวสามารถดำเนินการได้หรือไม่ เนื่องจากในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๓ (๓) ไม่ได้มีการกำหนดไว้ ถึงแม้เพียงคนเดียวสามารถกระทำได้ โดยมีการเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ด้วยตนเอง หรือให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการได้

เมื่อสมาชิกฯ ได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ เปิดโอกาสให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแถลงสรุป ซึ่งที่ประชุมฯ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... ด้วยคะแนน ๕๐๔ เสียง และเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ จำนวน ๔๙ คน ระยะเวลาในการพิจารณา ๗ วัน

เมื่อสมาชิกฯ ได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ ได้สั่งปิดการประชุม เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ปิดประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

*****